

ავთანდილ კოჭლამაზაშვილი, მარინა გიორგობიანი, მარიამ გიგიაძე, ქეთევან თელია

მიოკარდიუმის ინფარქტი და პიროვნული ტემპერამენტი

საქართველოს - საზღვარგარეთის ქვეყნების თანამეგობრობის საერთაშორისო საზოგადოების პრევენციული კარდიოლოგიის სექტორი; თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ჰიგიენის, სამედიცინო ეკოლოგიის და ჯანმრთელობის ხელშეწყობის დეპარტამენტი

Doi: <https://doi.org/10.52340/jecm.2025.04.06>

AVTANDIL KOCHLAMAZASHVILI, MARINA GIORGOBIANI, MARIAM GIGIADZE,
KETEVAN TELIA

MYOCARDIAL INFARCTION AND PERSONALITY TEMPERAMENT

Georgian Foreign Countries Friendship International Society Preventive Cardiology Sector; Tbilisi State Medical University, Department of Hygiene, Medical Ecology and Health Promotion, Tbilisi, Georgia

SYMMARY

We analyzed personality temperament data from 3000 patients (2250 men, 750 women, aged 25 to 95 years) with acute myocardial infarction, accumulated over several decades. As a result of our study, we determined that patients with a choleric temperament are more likely to develop myocardial infarction. Myocardial infarction occurs with approximately equal frequency in sanguine, phlegmatic and melancholic people. In the character of a choleric person, a decisive role is played by sharp fluctuations in character and a slight tendency to traumatize the psycho-emotional field. We consider it advisable to identify a person's temperament type in a timely manner in order to prevent the development of a heart attack.

Keywords: myocardial, infarction, personality, temperament

დღეისათვის ეჭვს არ იწვევს ის გარემოება, რომ ჩვენი პლანეტის მოსახლეობის თავზე „დამოკლეს მახვილივით“ არის ჩამოკიდებული გულის იშემიური დაავადების მრისხანე გამოვლინება - მიოკარდიუმის ინფარქტი, რომელსაც კაცობრიობის „მთავარ ჯალათს“ უწოდებენ მისგან განპირობებული ფიზიკური, მორალური, ლეტალური და ეკონომიური ზარალიდან გამომდინარე, რაც მილიონიანი ციფრებით განისაზღვრება.

თანამედროვე ეპოქაში, ეს ვერაგი სწეულება თავის „აპოგეაშია“, ყოველწლიურად იზრდება ინფარქტით შეპყრობილთა რიცხვი და თანაც „ახალგაზრდადება“. ცივილიზაციის „ფლავმანი“ დაავადება, რომელიც სხვადასხვა მავნე ფაქტორთა ზეგავლენითა და უპირატესად ათეროსკლეროზის ურთულესი პროცესის შედეგად ვითარდება, უფრო და უფრო ხშირად ხდება მსჯელობის საგანი [1,2,3]. ინფარქტის პრობლემას სამ მილიონამდე სამეცნიერო ნაშრომი მიეძღვნა და მასზე ექიმ-მკვლევართა მთელი ჯარი აგრძელებს მუშაობას.

აქედან გამომდინარე, შრომის მიზანს შეადგენდა ჩაგვეტარებინა მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტიან ავადმყოფთა ფსიქოფიზიოლოგიური დახასიათება, ანუ პიროვნული ტემპერამენტის ტიპირების ზუსტი დიფერენციაცია და გამოგვევლინა მათი სიხშირე აღნიშნულ დაავადებასთან მიმართებაში.

ზოგადი განმარტებით ტემპერამენტი არის საგნებთან და მოვლენებთან კონტაქტების შედეგად წარმოდგენილი ნერვული მოქმედების რეაგირება, მისი ფუნქციური თავისებურება, აქტივობა და თავშეკავება. პიროვნული ტემპერამენტი ორგანიზმის ერთ-ერთ ძირითად თვისებას წარმოადგენს და ინდივიდუუმის მთელ მოღვაწეობას გარკვეულ ბეჭედს ურტყამს.

პიროვნული ტემპერამენტის ანუ ფსიქოფიზიოლოგიური დახასიათების მიხედვით განარჩევენ ოთხ ტიპს: სანგვინიკს, ქოლერიკს, ფლეგმატიკსა და მელანქოლიკს. „სანგვა“ ლათინურად ნიშნავს სისხლს, „ჰოლე“ - ნალველს, „ფლეგმა“ - ლორწოს, „მელანჰოლე“ კი შავ ნალველს.

სანგვინიკი გამოირჩევა დიდი სიცოცხლისუნარიანობით გრძნობების მკვეთრი გამოხატვის უნარით, ადვილი აგზნებადობით, სიმკვერცხლითა და ენერგიულობით. ქოლერიკი ცნობილია ხასიათის მკვეთრი ცვალებადობით, სწრაფი მოქმედებებით, მოუსვენრობით, სიფიცხითა და ფხუკიანობით. ფლეგმატიკი ხასიათდება განსაკუთრებული სიმშვიდით, გრძნობების უინტერესო გამოხატვით, ნელი მოძრაობით, თავშეკავებულობითა და სიჩუმით. მელანქოლიკი შეიმჩნევა უხალისობით, ნაღვლიანობით, გრძნობების სუსტი გამოხატვით, სულიერი დათრგუნვითა და ლმობიერობით.

საქართველოს-საზღვარგარეთის ქვეყნების თანამეგობრობის საერთაშორისო საზოგადოების პროფილაქტიკური კარდიოლოგიის სექტორში გაგანალიზეთ მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტით შეპყრობილი 3000 ავადმყოფის პიროვნული ტემპერამენტის მონაცემები, რომელიც მოპოვებულია ჩვენს მიერ (აკადემიკოსი ავთანდილ კოჭლამაზაშვილი), სხვადასხვა ავტორიტეტულ კლინიკებში (ინტენსიური კარდიოლოგია) ათეული წლების მუშაობის მანძილზე.

პიროვნული ტემპერამენტის გამოსავლენად შემუშავებული გვექონდა სპეციალური სქემა, რომლის მიხედვითაც მიზანდასახული გამოკითხვით ხაზი ესმებოდა იმ მომენტებს, რომლითაც არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა პიროვნული ტემპერამენტის ტიპირებისათვის. ავადმყოფთა გამოკითხვის სქემა ზოგადად მოიცავდა პუნქტებს, რომლებიც უპირველესყოვლისა ეხებოდა პაციენტთა ნერვულ-ფსიქიკურ-ემოციურ მხარეებს, მათი ცხოვრებისა და მუშაობის წესს კონკრეტულ სიტუაციასთან დამოკიდებულებაში.

მხედველობაში ვიღებდით საყოფაცხოვრებო პირობებს, მატერიალურ მდგომარეობას, ურთიერთობას ოჯახის წევრებთან და კოლექტივთან, სადაც შრომით საქმიანობას ეწეოდა პაციენტი. გვანტერესებდა კვებისა და ძილის რეჟიმი, ფიზიკური დატვირთვა, გონებრივი გადაღლა, კვალიფიციური ცოდნა, უნარი, უცხო გარემოსთან შეგუების ფაქტორი, როგორი იყო მათზე ავადმყოფობის რეაქცია და ა.შ., ვითვალისწინებდით ნევროპათოლოგიისა და ფსიქოლოგიის კონსულტაციებს.

დაკვირვების ქვეშ მყოფი 3000 ინფარქტიან ავადმყოფიდან მამაკაცები შეადგენდნენ 2250 (75%)-ს, ქალები - 750 (25%)-ს. საერთო ასაკი შეადგენდა 25-დან - 95 წელს. მათ შორის 25-დან - 50 წლამდე - 420 (14%), 50-დან - 65 წლამდე - 1268 (42,2%), 65-დან - 75 წლამდე - 810 (27%), 75-დან - 95 წლის ჩათვლით - 502 (16,73%). 3000-დან პირველადი ინფარქტი აღენიშნა 2625 (87,5%)-ს, მეორადი - 375 (12,5%)-ს, წინა კედლის ინფარქტი დაუდგინდა - 1577 (52,57%)-ს, უკანა კედლის - 1423 (47,43%)-ს.

სქესი		ასაკი (25-95)				ინფარქტის ლოკალიზაცია		ინფარქტის ჯერადობა		ტემპერამენტი			
მამაკაცი	ქალი	25-50-მდე	50-65-მდე	65-75-მდე	75-95 წი	წინა კედლის	უკანა კედლის	პირველადი	მეორადი	სანგვინიკი	ქოლერიკი	ფლეგმატიკი	მელანქოლიკი
2250	750	420	1268	810	502	1577	1423	2625	375	612	1089	631	668
75 %	25 %	14 %	42.2 %	27 %	16.7 %	52.57 %	47.43 %	87.5 %	12.5 %	20.4 %	36.3 %	21 %	22.26 %

პიროვნული ტემპერამენტის მიხედვით, გულის კუნთის მწვავე ინფარქტით შეპყრობილი 3000 ავადმყოფიდან 612(20,4%)-ს აღმოუჩინეთ სანგვინიკის ტიპის ტემპერამენტი, 1089(36,3%)-ს ქოლერიკის ტიპი, 631(21,03%)-ს - ფლეგმატიკისა და 668(22,26%)-ს კი მელანქოლიკის

ტემპერამენტი. აქვე უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ 50 წლის ასაკამდე ქოლერიკ მამაკაცებს მეტად აღენიშნებათ გულის კუნთის ინფარქტი, ვიდრე ცალ-ცალკე სანგვინიკ, ფლეგმატიკ და მელანქოლიკ მამაკაცებს. რაც შეეხება 50 წლამდე ქოლერიკის ტიპის ქალებს, ისინი ისეთივე იშვიათობით ინაწილებენ მიოკარდიუმის ინფარქტის სიხშირეს, როგორც ყველა დანარჩენი ტემპერამენტის ტიპები. დაკვირვების ქვეშ მყოფი 3000 პაციენტთა საერთო ასაკიდან 25-დან 95 წლის ჩათვლით, ქოლერიკები აშკარად ჭარბობენ ცალკე აღებულ სანგვინიკებს, ფლეგმატიკებსა და მელანქოლიკებს, რომელთაც თითქმის თანაბარი მაჩვენებლები აღმოაჩნდათ ინფარქტის განვითარების სიხშირის მიხედვით.

ჩვენი გამოკვლევიდან გამომდინარე თავს უფლებას ვაძლევთ დავასკვნათ შემდეგი:

1. საერთო ასაკობრივ ჯგუფში, 25 წლიდან - 95 წლის ჩათვლით მიოკარდიუმის ინფარქტით გაცილებით ხშირად ავადდებიან ქოლერიკის ტიპის ტემპერამენტის პაციენტები.
2. სანგვინიკებს, ფლეგმატიკებსა და მელანქოლიკებს მიოკარდიუმის ინფარქტი თითქმის ერთნაირი სიხშირით ემართებათ.
3. ქოლერიკთა ნატურაში გადამწყვეტ როლს თამაშობს ხასიათის მკვეთრი მერყეობა და ფსიქოემოციური სფეროს ტრავმატიზაციისაკენ იოლი მიდრეკილება.
4. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია პიროვნული ტემპერამენტის ტიპის დროული გამოვლინება ინფარქტის განვითარების პრევენციის მიზნით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. კოჭლამაზაშვილი ა. ინფარქტის პროფილაქტიკა ზოგადსაკაცობრიო პრობლემაა. - თბილისის სამედიცინო ჟურნალი ოჯახის მკურნალი, 2009, #20, 26-29.
2. კოჭლამაზაშვილი ა., კბილაშვილი თ. ათეროსკლეროზული პროცესის დროული გამოვლინება ახალგაზრდულ ასაკში. ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა, 2012, #4, 105-107.
3. Кочламазашвили А.И., Кбилашвили Т.Д. – К вопросу профилактики атеросклероза. Современные аспекты бальнеофизиотерапевтических технологий в медицинской реабилитации. Москва – Прага – Марианские Лазне, 2013, ст. 56.

ავთანდილ კოჭლამაზაშვილი, მარინა გიორგობიანი, მარიამ გიგიაძე, ქეთევან თელია

მიოკარდიუმის ინფარქტი და პიროვნული ტემპერამენტი

საქართველოს - საზღვარგარეთის ქვეყნების თანამეგობრობის საერთაშორისო საზოგადოების პრევენციული კარდიოლოგიის სექტორი; თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი, ჰიგიენის, სამედიცინო ეკოლოგიის და ჯანმრთელობის ხელშეწყობის დეპარტამენტი

რეზიუმე

ჩვენ გავაანალიზეთ, რამოდენიმე ათეული წლების განმავლობაში დაგროვილი მიოკარდიუმის მწვავე ინფარქტით შეპყრობილი 3000 (კაცები - 2250, ქალები - 750) ავადმყოფის (25 - დან 95 წლის ჩათვლით) პიროვნული ტემპერამენტის მონაცემები.

ჩატარებული გამოკვლევიდან დავადგინეთ, რომ მიოკარდიუმის ინფარქტით გაცილებით ხშირად ავადდებიან ქოლერიკის ტიპის ტემპერამენტის მქონე პაციენტები. სანგვინიკებს, ფლეგმატიკებსა და მელანქოლიკებს მიოკარდიუმის ინფარქტი თითქმის ერთნაირი სიხშირით ემართებათ. ქოლერიკის ნატურაში, გადამწყვეტ როლს თამაშობს ხასიათის მკვეთრი მერყეობა და ფსიქოემოციური სფეროს ტრავმატიზაციისაკენ იოლი მიდრეკილება. მიზანშეწონილად მიგვაჩნია პიროვნული ტემპერამენტის ტიპის დროული გამოვლინება ინფარქტის განვითარების პრევენციის მიზნით.

